

**แนวทางการพัฒนายกระดับการทำงาน
อนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย สำหรับอนาคต**

**นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ
รองประธาน Cluster อนามัยสิ่งแวดล้อม**

การขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณพ.ศ.2562

เป้าหมาย : ประชาชนได้รับการปกป้องสุขภาพจากปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ประเด็น
งานสำคัญ

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการมูล
ฝอยติดเชื้อและอนามัยสิ่งแวดล้อม
ในสถานบริการการสาธารณสุข
ตามเกณฑ์ G&C Hospitals

2. เฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยง
ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพใน
พื้นที่เสี่ยง
พื้นที่เฉพาะ และตอบโต้ภาวะ
ฉุกเฉิน

3. พัฒนาคุณภาพการจัดการ
อวล.ของอปท.และสร้างการมี
ส่วนร่วมของชุมชน

ตัวชี้วัด
สำคัญ

1. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการ
จัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 95
2. รพ.(สป.สธ.) พัฒนา อวล.ได้
ตามเกณฑ์ G&C Hospital ระดับ
ดีมาก ร้อยละ 40

จังหวัดในพื้นที่เสี่ยงมีการเฝ้าระวัง
ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ร้อย
ละ 100

ชุมชนมีศักยภาพจัดการอนามัย
สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 80

มาตรการ/
กิจกรรม
สำคัญ

พัฒนายุทธศาสตร์
ข้อเสนอเชิงนโยบายและ
ขับเคลื่อน

พัฒนามาตรการทาง
กฎหมายและส่งเสริมการ
บังคับใช้

เสริมสร้างความรอบรู้และ
การมีส่วนร่วมของประชาชน
และภาคีเครือข่าย

พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้วยการ
เฝ้าระวังและติดตามประเมินผลอย่าง
เข้มข้น

พัฒนาวิชาการและองค์
ความรู้

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

การทบทวนการ
ดำเนินงาน
เพื่อยกระดับการอภิบาล
ระบบส่งเสริมสุขภาพและ
อนามัยสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์และแนวโน้มที่ส่งผลกระทบต่องานอนามัยสิ่งแวดล้อม

SDG

1

Climate Change

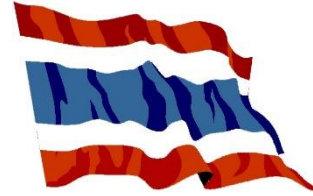
2

Aging society

3

Urbanization

4

5

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

6

นโยบายรัฐบาล

7

ยุทธศาสตร์สาธารณสุข

8

การปรับบทบาท
อนามัย

ร้อยละ 23 ของการเสียชีวิตทั่วโลก (12.6 ล้านคน) เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

FACT:

23%

of all global deaths are linked to the environment.

That's roughly **12.6 million deaths** a year.

ผู้เสียชีวิต 3.8 ล้านคน (ร้อยละ 30 ของการเสียชีวิตทั่วโลก) อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

WHERE IS IT HAPPENING?

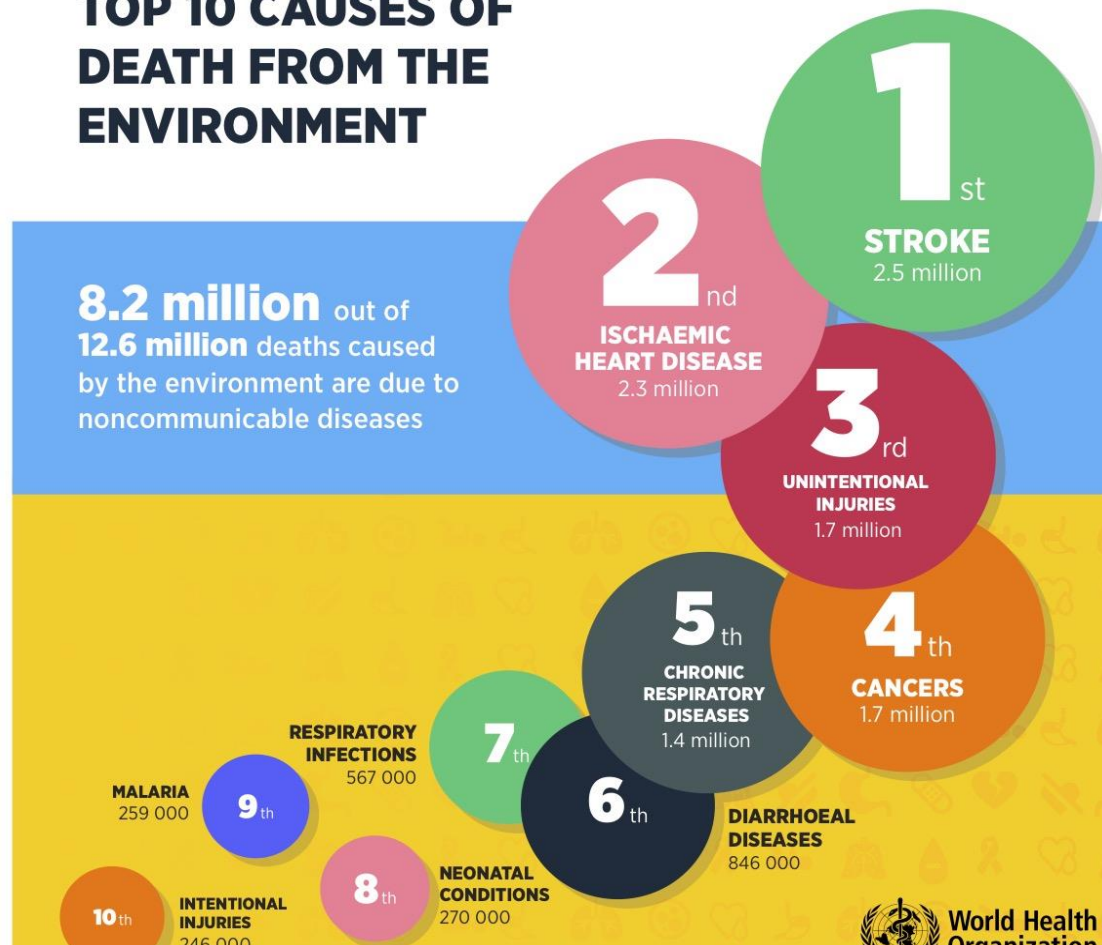

WHO 2016

Impacts from the environment on noncommunicable diseases

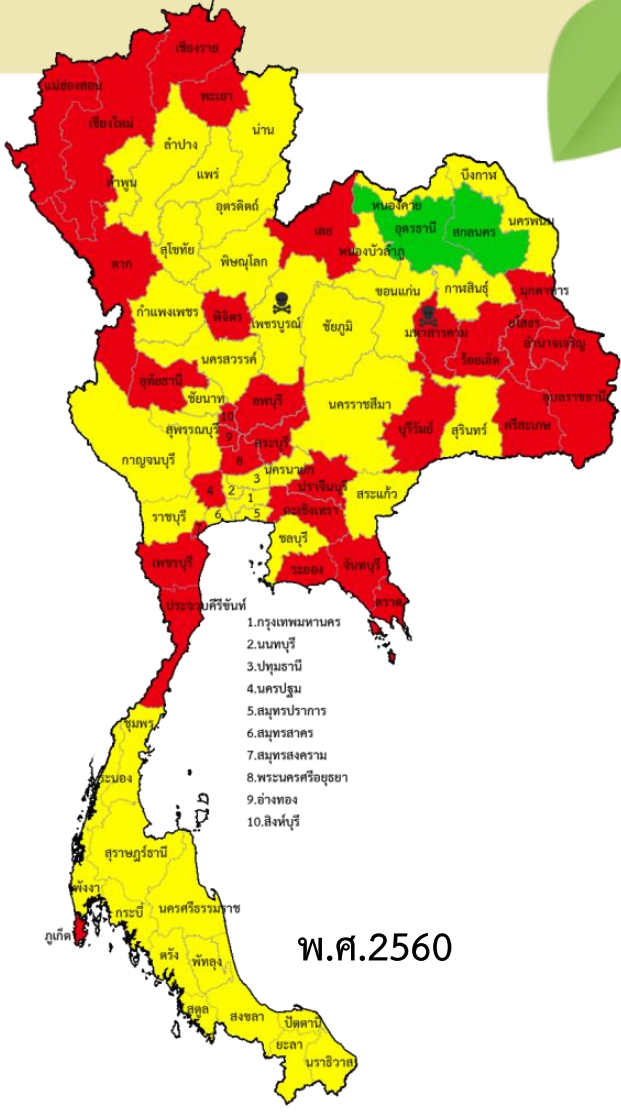
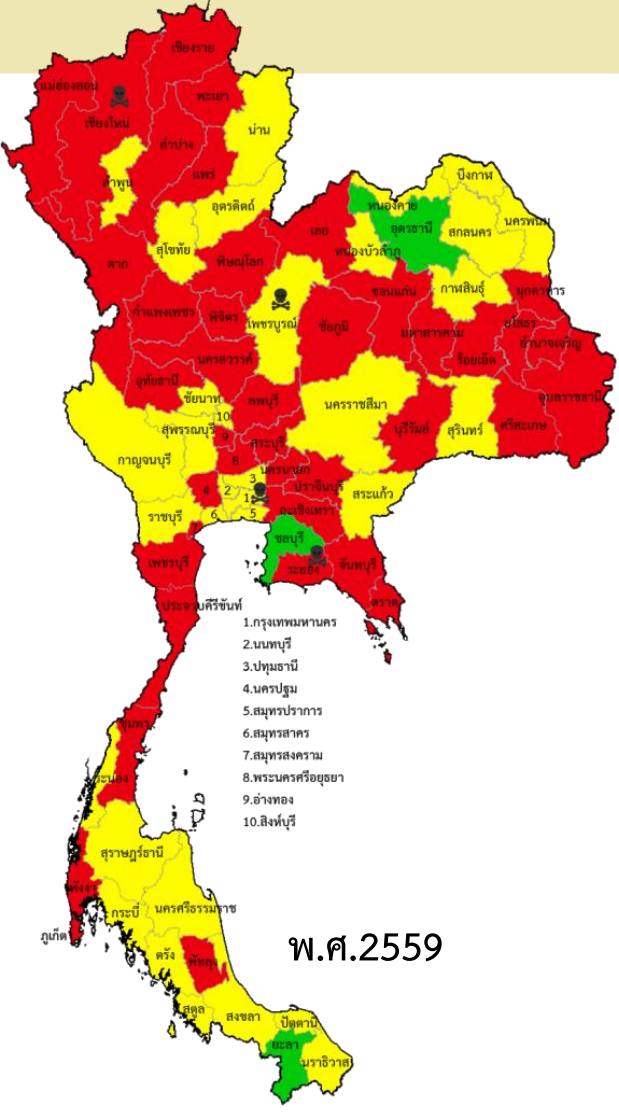
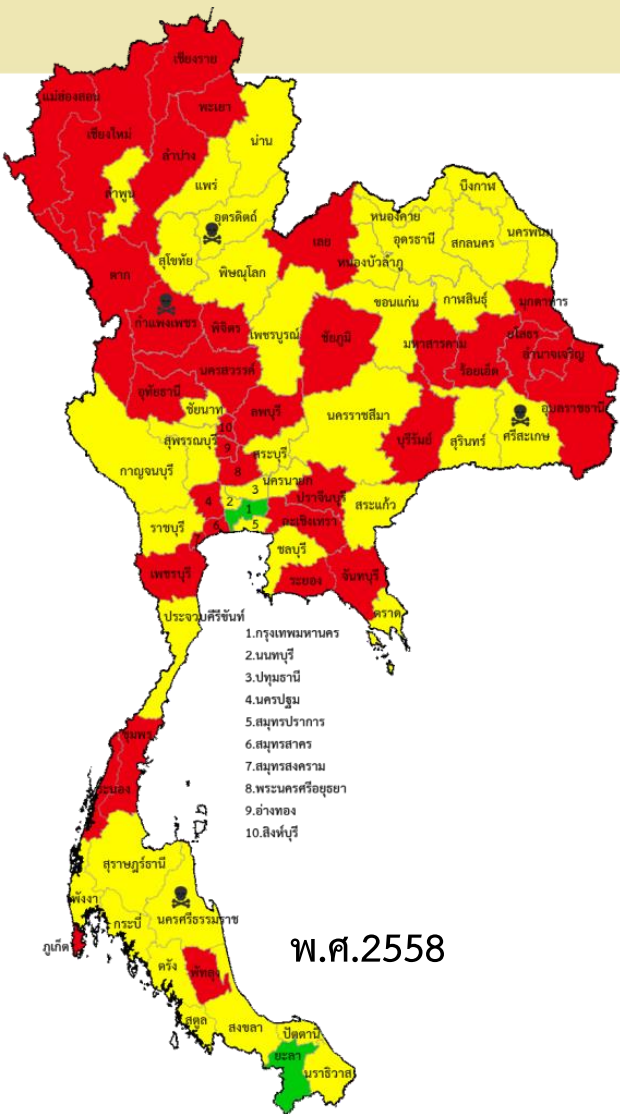
TOP 10 CAUSES OF DEATH FROM THE ENVIRONMENT

8.2 million out of **12.6 million** deaths caused by the environment are due to noncommunicable diseases

ร้อยละ 65 ของการเสียชีวิตทั่วโลกจากปัจจัยแวดล้อม (8.2 ล้านคนจาก 12.6 ล้านคน) เกิดจาก NCD

สถานการณ์โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน พ.ศ.2558-2560

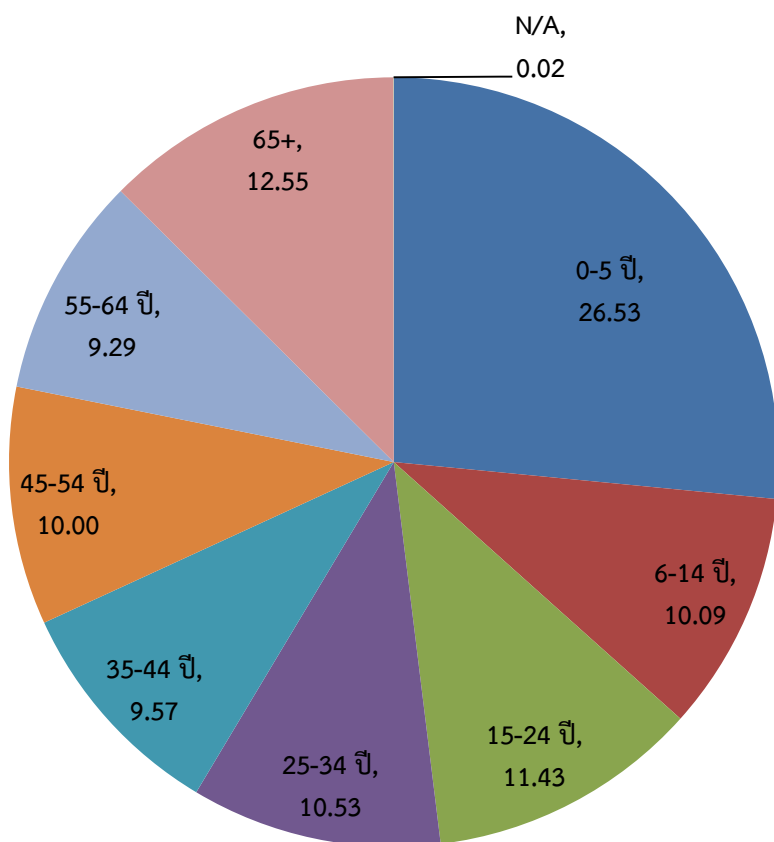

อัตราป่วย < 900 อัตราป่วย ระหว่าง 901-1800 อัตราป่วย > 1801

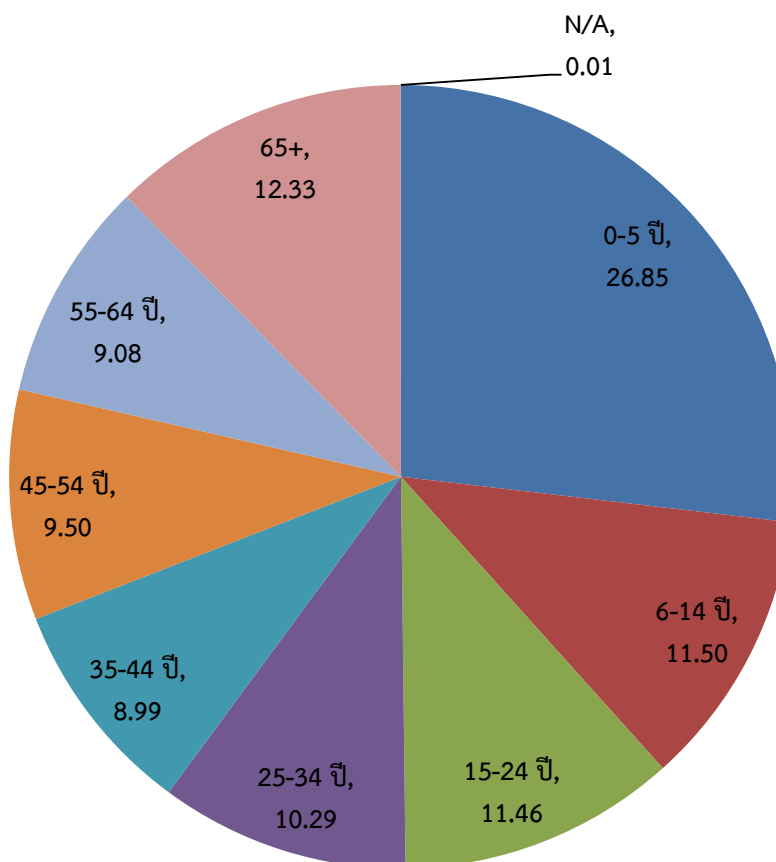
หน่วย : แสนประชากร

ร้อยละการเจ็บป่วยโรคอุจจาระร่วง **เฉียบพลัน** พ.ศ.2558-2560 จำแนกตามกลุ่มอายุ

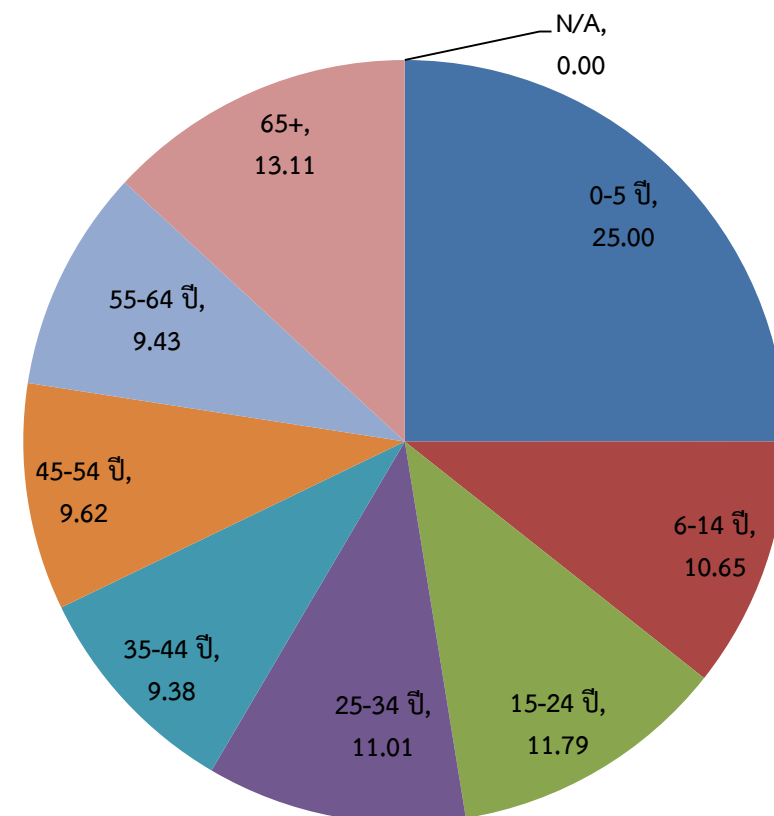
ปี พ.ศ.2558

ปี พ.ศ.2559

ปี พ.ศ.2560

กระบวนการทบทวนเพื่อจัดทำข้อเสนอการยกเว้นงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

พัฒนาระบบคิด

พัฒนาระบบ
บริหารจัดการ

พัฒนาประเด็นงาน

ครั้งที่ 1

จัดประชุม
หน่วยงานส่วนกลาง
28-29 ม.ค.62

ผลลัพธ์

- เป้าประสงค์ (Goal)
- เข้มมุ่ง
- ร่าง Core Value
- กรอบการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน
 1. Smart Regulator
 2. Policy Advisor
 3. HRD/HRM & Partnership Management
 4. Information System, Surveillance, Knowledge Center

ครั้งที่ 2

จัดประชุม Clusterอวล.
ส่วนกลาง+ภูมิภาค
13-15 มี.ค.62
(อธ.เป็นประธาน)

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ

- ข้อเสนอแนวทางการปรับกระบวนการงาน/กลยุทธ์อวล.ในระยะ 6 เดือนหลัง และ ปีงบประมาณ 2563-2564
- กรอบคิดและประเด็นงานที่จะขับเคลื่อน

หารือกับ
เครือข่ายเพื่อ
ขับเคลื่อนงาน

มีข้อเสนอ
1. การขับเคลื่อนภายใน
2. ข้อเสนอเชิงนโยบาย/เชิงประเด็น

ครั้งที่ 3

จัดประชุม Clusterอวล.
ส่วนกลาง+ภูมิภาค
ส.ค.62

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ

- แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ พ.ศ.2563 ตามเข้มมุ่ง

Goal : ปกป้องสุขภาพประชาชนจากปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม

เข้มน่งการทำงานของ Environmental Health Cluster (2562-2565) : เป็นกลุ่มภารกิจที่มีระบบและกลไกการดำเนินงานที่ไร้รอยต่อและมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีสมรรถนะสูง มีระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองสถานการณ์ได้อย่างฉับไว พร้อมอภิบาลระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยความร่วมมือของภาคีเครือข่าย

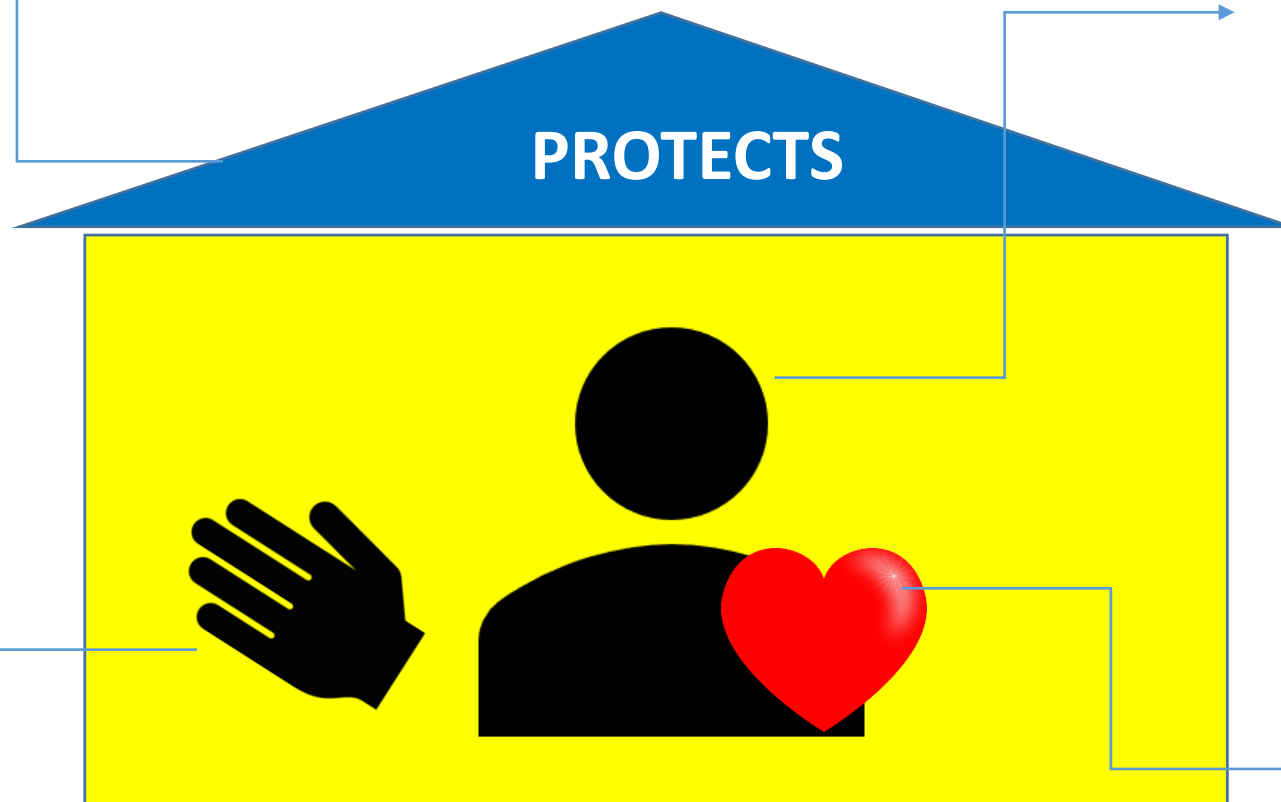
4 H Core Value

Home

- P - Partnership
- R - Rapid Responds
- O - Outcome Oriented
- T - Trandisciplinary
- E - Evidence Based
- C - Communication
- T - Trust in Professional
- S – Structure (Matrix)

Hand

- Policy Advocacy
- Law and Regulator
- Guideline/Tool
- Social Marketing
- Research

Head

- Systematic & Analytical Thinking
- Knowledge and Attitude
- Ethics
- Engagement

Heart

- AAIM
- LCA
- Environmental Health Determinant of Health

4 เสาหลัก การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม

LAW & REGULATION

- ENH Inspector
- ENH Auditor

POLICY AND STRATEGY

Policy Advisor

ENVIRONMENTAL HEALTH INFORMATION SYSTEM

- Knowledge Center (EIS, Surveillance, Knowledge hub)
- Risk Mapping
- Research Data Mapping
- Regional Reference Lab

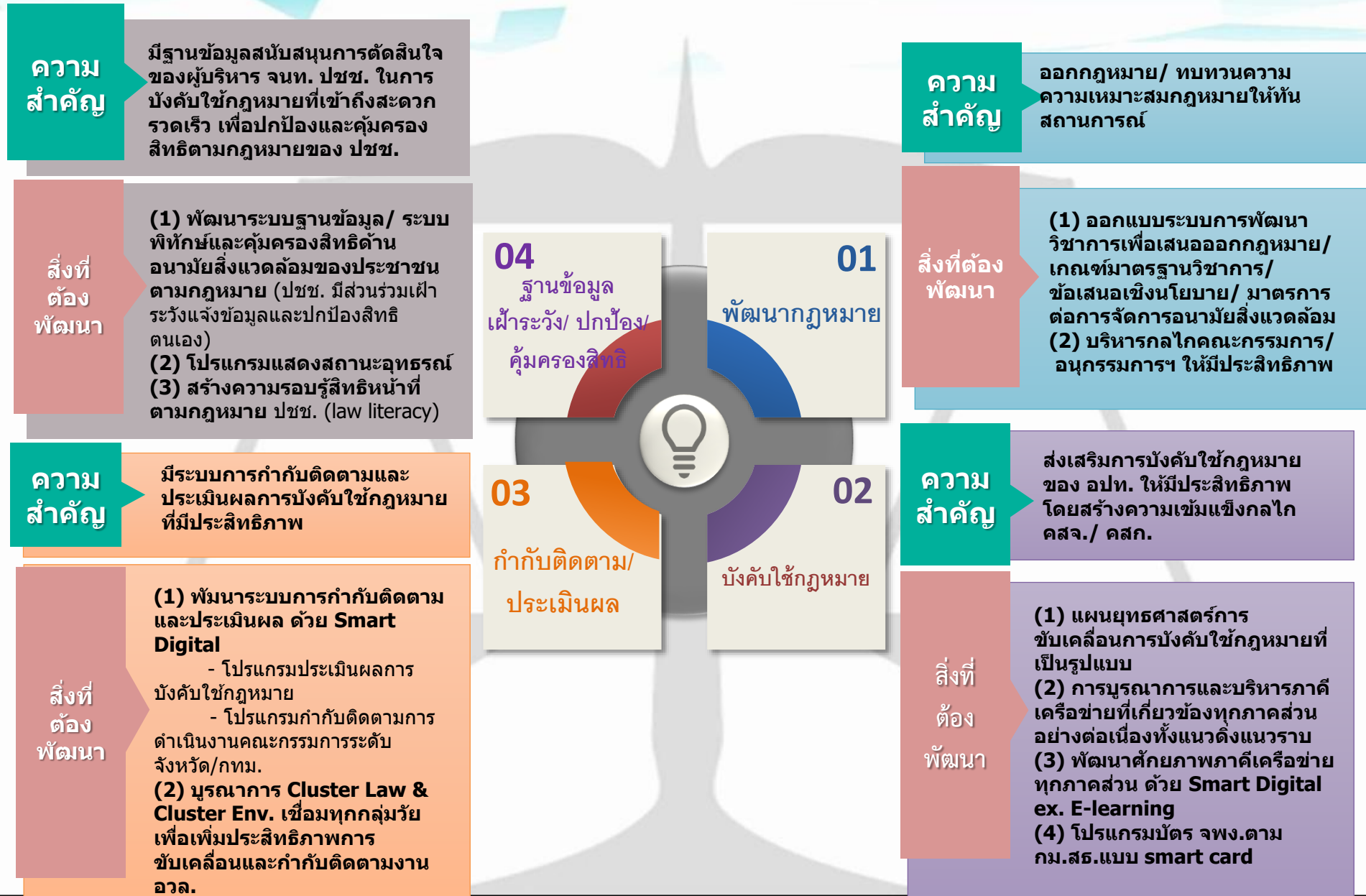
HR & PARTNERSHIP

- HR & Partnership Management
- ENH Auditor
- ENH Professional

To be Smart Regulator

นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

- **SDG/WASH**
- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
- นโยบายรัฐบาล
- แผนแม่บท
- แผนบูรณาการ PP&P
- ยุทธศาสตร์กรมอนามัย

นโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์ที่มีอยู่

- แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (NEHAP)
- แผน Climate Change
- แผนสามและปฏิรูป
- แผนมูลฝอยติดเชื้อ
- นโยบายระดับกระทรวง GREEN&CLEAN Hospital

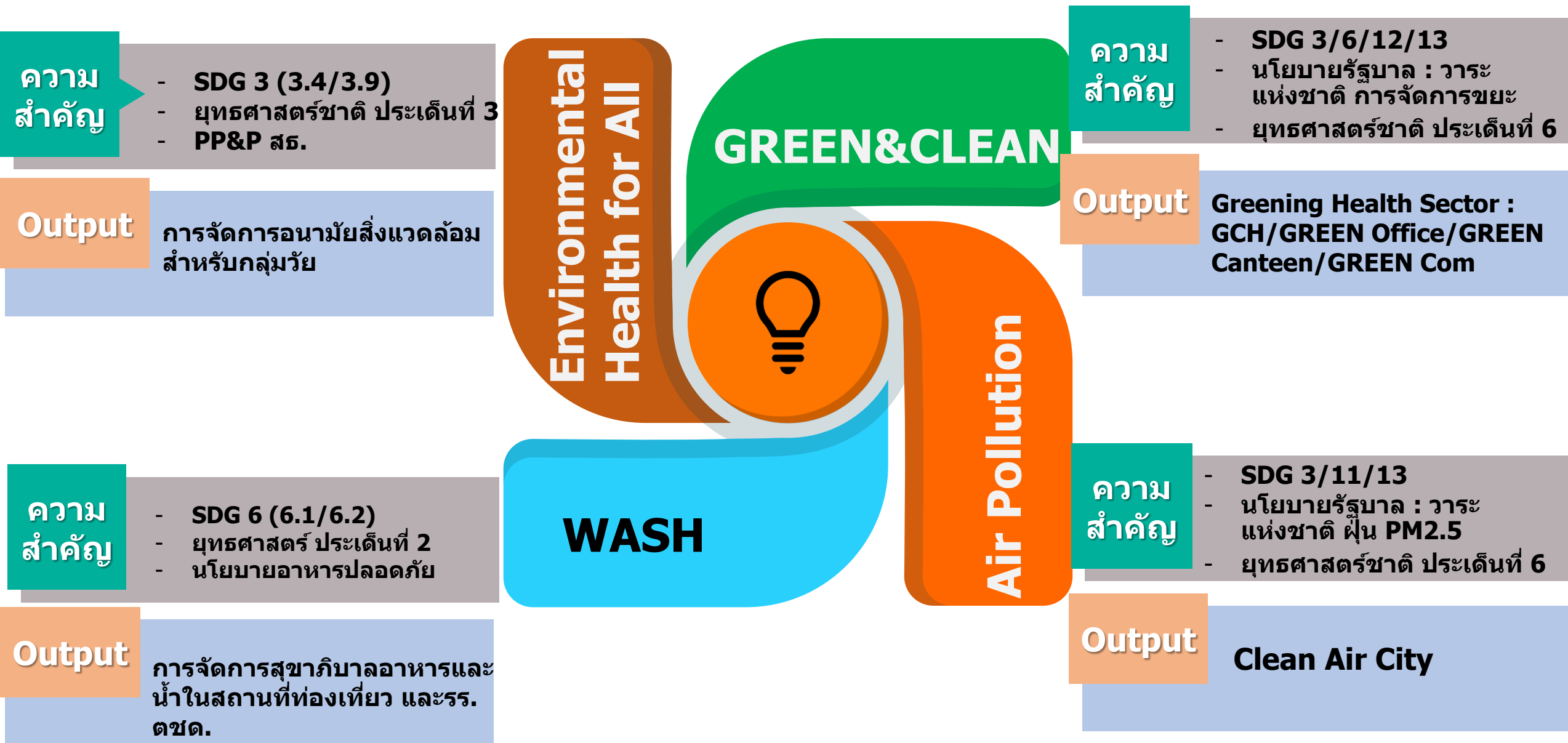
GAP

- ระบบและกลไกการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย
- การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ
- ระบบการติดตามประเมินผล

สิ่งที่ต้องพัฒนา

- การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายคลัสเตอร์อนามัยสิ่งแวดล้อมทั้งระดับบนและระดับพื้นที่ ที่เป็นจุดขายของงานอวล.
- การImplement ระดับพื้นที่
- พัฒนากลไกการสร้าง Accountability ต่อการขับเคลื่อนนโยบาย
- ระบบการติดตามประเมินผลด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ข้อเสนอประเด็นนโยบายอนามัยสิ่งแวดล้อม

HR

Policy Advisor

- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย/กฎหมาย

Law and Smart Regulator

- ขาดนิติกรที่เป็นข้าราชการ
- ขาดอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย

Information System

- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเด็นงานและอื่นๆ

- Gap Generation/ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเกษียณอายุราชการ
- Core competency กรมอนามัย
- ขาดทักษะภาษาอังกฤษ การสื่อสารฯลฯ

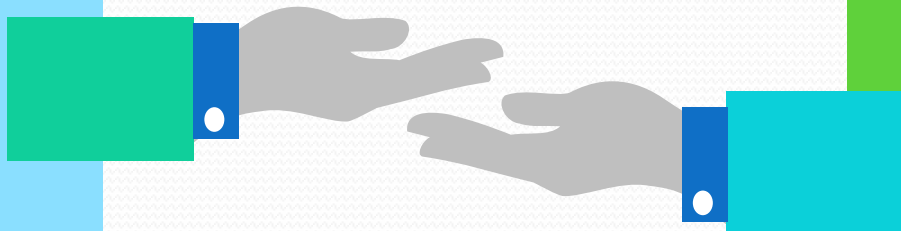
HR & PARTNERSHIP

GAP

HR

&

Partnership
Management

Partnership Management

Policy Advisor

- ขาดการวิเคราะห์ความต้องการของภาคีเครือข่าย
- ภาคีเครือข่ายมองภาพการขับเคลื่อนงานเป็นการเพิ่มภาระงาน

Law and Smart Regulator

Information System

ประเด็นงานอื่นๆ

- การ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่เกิดการขยายผลให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- ขาดการบริหารความสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง
- ขาดบูรณาการของแต่ละหน่วยงานในการประสานงานกับภาคีเครือข่าย

HR & Partnership Management

**Goal : พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง (SMART) สามารถทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
อย่างไร้รอยต่อและมีประสิทธิภาพ**

ENVIRONMENTAL HEALTH INFORMATION SYSTEM

ระบบฐานข้อมูลด้าน อวล. ภายใน

Manifest

Carbon Footprint

Nehis

Nehss

Food

Water

Laws 1

Laws 2

Laws 3

Data (Excel) File ได้แก่ EHA, GREEN&CLEAN, เหนือคำขวัญ, กิจการฯ, สิ่งปฏิกูล, ฯลฯ

บทบาทหน้าที่

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ

- นำเข้าข้อมูล อวล. ของหน่วยงาน
- Monitor ข้อมูล
- จัดทำสถานการณ์
- นำเสนอผู้บริหาร

สถานบริการสาธารณสุข

- นำเข้าข้อมูล อวล. ของหน่วยงาน
- Monitor ข้อมูล
- จัดทำสถานการณ์
- นำเสนอผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- นำเข้าข้อมูล อวล. ของหน่วยงาน
- นำเสนอข้อมูลพื้นที่ตัวเอง
- จัดทำแผนปฏิบัติการ

สถานการณ์ระบบข้อมูลในปัจจุบัน

ระบบฐานข้อมูล ด้าน อวล. ภายนอก

HDC, 43 แฟ้ม

มฟ.2

Web Application

ความคาดหวัง

ศูนย์ข้อมูล
เผื่อระวัง

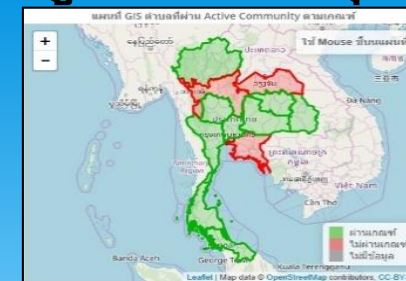
ศูนย์อนามัย

ประชาชน

DOH
Dashboard

ผู้บริหารอนามัย

ปัญหา และสถานการณ์ การจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

- ยังขาดระบบในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สำหรับ**การบริหารจัดการภายใน Cluster** อนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น ข้อมูลบุคลากร ภาควิชาเครือข่าย นโยบายสำคัญๆ
- ยังไม่มี**ระบบฐานข้อมูลรวม (Data Center)** เพื่อรวบรวมข้อมูล และเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุข
- ยังไม่มี**แผนพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ต่อเนื่อง**
- ยังไม่มี**การนำข้อมูลสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม** จากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศฯ มาใช้ในการวิเคราะห์หรือคาดการณ์สภาพปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม กำหนดแผนและกรอบการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่แท้จริง

ENVIRONMENTAL HEALTH INFORMATION SYSTEM

- * มีศูนย์ข้อมูลเฝ้าระวัง สื่อสาร และตอบโต้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับ
ส่วนกลางและศอ.
- * มีบุคลากรมีสมรรถนะและขีดความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์
เชื่อมโยงปัจจัยกำหนดสุขภาพ

Ultimate Goal : สภาพแวดล้อมสะอาด คนในชาติสุขภาพดี

Goal : ปกป้องสุขภาพประชาชนจากปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม

Healthy Environment for All

ประเด็น	GREEN&CLEAN	CLEAN AIR	WASH
เป้าประสงค์	มีสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมต่อการดำรงชีพของประชาชน	ลดปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ เพื่อปกป้อง คุ่มครองสุขภาพปชช.	ลดความเสี่ยงและเพิ่มปัจจัยป้องกันโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ
Setting Approach	G&C Office (Housing, Canteen, ศูนย์เด็กเล็ก, Health-sector Office, community)	พื้นที่เสี่ยงมลพิษอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5)	แหล่งท่องเที่ยว/รร.ตำรวจตระเวนชายแดน 217 แห่ง และ แหล่งท่องเที่ยว 12 แห่ง
Quick Win	- G&C Office (<u>Campus/GREEN canteen</u> (เฉพาะในกระทรวงสาธารณสุข), GREEN for child center 45 แห่ง, GREEN and CLAEEN community 24 แห่ง - ตลาดนัดความรู้ G&C	พัฒนา package เมืองต้นแบบ	ฐานข้อมูล WASH ในสถานที่ท่องเที่ยว 12 แห่งและรร.ตชด. 217 แห่ง (อาจเลือกบางประเด็น เช่น คุณภาพน้ำ
ปี 63	GREEN for child center, GREEN for Housing	- พัฒนาเมืองต้นแบบ Clean Air City - ควบคุมดูแลกิจการที่ปล่อยฝุ่นตาม พ.ร.บ.สธ.	- ระบบเฝ้าระวัง WASH - ระบบตรวจประเมินรับรองออนไลน์ - ระบบฐานข้อมูลWASH

4 มาตรการหลักสู่การขับเคลื่อนงาน

- ส่งเสริมอปท.ในการใช้กฎหมาย เช่น การประกาศ พท.ควบคุมเหตุรำคาญ
- ประเมินผลประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย
- ผลักดันงานผ่านกลไกคสจ.
- พัฒนา Accredited Body รองรับ การ Regulation
- พัฒนากฎหมาย (ประกาศกรรมอนามัยหรือคำแนะนำคกก.สาธารณสุขเรื่องสุขลักษณะที่พักอาศัย (Housing Sanitation)/มาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสม

- ประกาศนโยบายสธ.ลดการใช้พลาสติกและแยกขยะในหน่วยงานสธ.
- พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายระดับกระทรวงสาธารณสุขประเด็น WASH
- นโยบายการลดความเสี่ยงจากสารมลพิษทางอากาศ (เน้นบังคับใช้กฎหมายสาธารณสุขและพัฒนาเมืองต้นแบบเมืองอากาศสะอาด ปอดดี (clean air city))
- พัฒนา Response team ของ สธ. และ อปท.มี
- พัฒนาหลักสูตรสำหรับอสม./ครู/จนท.สธ./ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
- MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- สร้างความรอบรู้ให้ประชาชน
- พัฒนาศักยภาพ ศูนย์ให้สามารถเป็น Coaching จังหวัด

- พัฒนาระบบข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- พัฒนาระบบระบบเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- Knowledge Center
- สื่อสารสร้าง public awareness
- Self Assessment Application
- แผนที่ความเสี่ยง

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

HEALTHY ENVIRONMENT FOR ALL

